

การใช้คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น

ในบทนี้ จะศึกษาการใช้คำลงท้ายในประโยคที่แบ่งความเจตนาของผู้สื่อสาร 3 ชนิด คือไปนี้

1. ประโยคแจ้งให้ทราบ คือประโยคที่ผู้พูดใช้บอกเล่าหรือแจ้งความ บางประการแก่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังได้ทราบข้อความนั้น ๆ อาจเป็นการชี้แจง อธิบาย เฉลี่ย หรือชี้แนะก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อความที่จะสื่อว่าเป็น เช่น โศก โศกน้อยเป็น 2 ชนิด คือ

1.1 ประโยคแจ้งให้ทราบที่มีเนื้อความรับรอง คือประโยคแจ้งให้ทราบ ที่ไม่มี คำปฏิเสธ* อยู่ในประโยค ตัวอย่าง

นักเรียนบางคนชอบเรียนหนังสือ

ผมเคยอ่านหนังสือที่เขาเขียน

1.2 ประโยคแจ้งให้ทราบที่มีเนื้อความปฏิเสธ คือประโยคแจ้งให้ทราบ ที่มีคำปฏิเสธปรากฏร่วมอยู่ในประโยค ตัวอย่าง

นักเรียนบางคนไม่ชอบเรียนหนังสือ

ผมไม่เคยอ่านหนังสือที่เขาเขียน

2. ประโยคบอกให้ทำ คือประโยคที่ผู้พูดใช้เพื่อให้ผู้ฟังกระทำอาการ บางอย่างตามความต้องการของผู้พูด การบอกให้ผู้อื่นกระทำตามความต้องการของคนนั้น อาจจะใช้วิธีขอร้อง อ้อนวอน เชิญชวน บังคับ หรือออกคำสั่ง ผู้คนแล้วแต่ผู้พูดคิดว่า วิธีใดช่วยให้บังเกิดผลตามที่ตนต้องการได้ดีที่สุด

---

* คำปฏิเสธ คือคำที่ปฏิเสธความหมายของคำกริยาหรือคำบ่งเวลาบางคำ ได้แก่ ได้ และ เคย หรือคำบอกความเห็นบางคำ ได้แก่ น่า ควร ต้อง และได้ คำปฏิเสธที่ใช้ทั่ว ๆ ไป ได้แก่ ไม่ มี (นววรรณ หันดูเมธา : 2527-49)

ข้อจำกัดของประโยคบอกให้ทำก็คือ ประธานของประโยคจะต้องหมายถึงผู้ฟัง ประธานจึงอาจเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 เช่น คุณ เธอ ท่าน แก หรือ เป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 พหูพจน์คือคำว่า เรา ซึ่งมีความหมายรวมทั้งผู้พูดและผู้ฟัง ในบางกรณี ประธานของประโยคบอกให้ทำอาจไม่ปรากฏก็ได้ ถ้าผู้พูดต้องการเน้นคำกริยา ประโยคบอกให้ทำแบ่งย่อยได้ 2 ชนิด คือ

2.1 ประโยคบอกให้ทำที่มีเนื้อความรับรอง คือประโยคบอกให้ทำที่ไม่มีคำปฏิเสธอยู่ในประโยค ตัวอย่าง

เปิดไฟซิ

คุณต้องไปนะ

2.2 ประโยคบอกให้ทำที่มีเนื้อความปฏิเสธ คือประโยคบอกให้ทำที่มีเนื้อความห้าม จะมีคำว่า "อย่า" นำหน้ากริยา หรือถ้ามีคำช่วยหน้ากริยา "ต้อง" อยู่ด้วย ก็จะมีคำปฏิเสธ "ไม่" อยู่หลังคำช่วยหน้ากริยานั้น ตัวอย่าง

อย่าไปนะ

คุณต้องไม่ไปนะ

3. ประโยคตามให้ตอบ คือประโยคที่ผู้พูดใช้ถามข้อความบางประการ เพื่อให้ผู้ฟังตอบ โดยจะมีคำไม่ชี้เฉพาะ* ค่อยไปนี้อยู่ในประโยค คือ ใคร

* คำไม่ชี้เฉพาะที่ขยายได้ทั้งคำนาม คำกริยา คำไม่ชี้เฉพาะที่ขยายคำนามได้แก่ อะไร อย่างไร ใคร ที่ไหน เท่าไร ที่ คำไม่ชี้เฉพาะที่ขยายกริยา ได้แก่ ทำไม อย่างไร ก็ เท่าไร

เมื่อคำไม่ชี้เฉพาะขยายคำนาม จะอยู่หลังคำนาม เช่น นกอะไร สีสวยดี

เมื่อคำไม่ชี้เฉพาะขยายคำกริยา จะอยู่หลังคำกริยา ถ้ามีคำนามซึ่ง

เป็นกรรมตามหลัง ก็อยู่หลังกรรม เช่น แม่คือ เขาก็ดี (นววรรณ พันธุเมธา 2527 : 38)

อะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม เท่าไร ก็ แบ่งย่อยได้ 2 ชนิด คือ

3.1 ประโยคตามใจชอบที่มีเนื้อความรับรอง คือประโยค
ตามใจชอบที่ไม่มีคำปฏิเสธอยู่ในประโยค ตัวอย่าง

คุณชอบอ่านเรื่องอะไร

ใครไปเที่ยวบ้าง

3.2 ประโยคตามใจชอบที่มีเนื้อความปฏิเสธ คือประโยคตาม
ใจชอบที่มีคำปฏิเสธอยู่ในประโยค ตัวอย่าง

คุณไม่ชอบอ่านเรื่องอะไร

ใครไม่ไปเที่ยวบ้าง

ผู้วิจัยจะศึกษา คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคบอกให้ทำ
และประโยคตามใจชอบ ตามลำดับ

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ แสดงความหมายแบ่งได้ 6 กลุ่ม ดังนี้

1. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการบอกเล่า
2. คำลงท้ายที่ใช้แสดงความขัดแย้ง
3. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการคาดคะเน
4. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการตำหนิ
5. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการถาม
6. คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานภาพ

1. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการบอกเล่า

1.1 /do: 8/ "นะ"

... ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ
ผู้พูดให้บอกเล่าข้อความทั่วไป เพื่อให้ผู้ฟังทราบหรือปฏิบัติได้ถูกต้อง บอกเล่าเพื่อ

ขออนุญาต หรือบอกเล่าเพื่อเตือนผู้ฟัง

ใช้บอกเล่าเพื่อให้ผู้ฟังทราบ หรือปฏิบัติได้ถูกต้อง ตัวอย่าง

naŋ¹-sɿ:¹ ju:⁴ t.həŋ³ toʔ⁶ də:⁸

หนังสือ อยู่ บน โต๊ะ นะ

k'wɔj⁶ bw:⁴ mak⁵ p'hət¹ də:⁸

ฉัน ไม่ ชอบ เค็ด นะ

ใช้บอกเล่าเพื่อขออนุญาต ตัวอย่าง

k'wɔj⁶ paj² kw:⁴ də:⁸

ฉัน ไป ก่อน นะ

k'wɔj⁶ kin² mət¹ də:⁸

ฉัน กิน ทอด นะ

ใช้บอกเล่าเพื่อเตือนผู้ฟัง ตัวอย่าง

ma:¹ p'hən⁵ ha:j⁷ də:⁸ // la⁶-waŋ³ nɛʔ⁴

หมา เขา หู นะ // ระวัง หน้อย

k'wɔj⁶ bw:⁴ mak⁵ p'hət¹ də:⁸ // ja:⁴ saŋ⁴ p'hik⁵ la:j¹

ฉัน ไม่ ชอบ เค็ด นะ // อ๋่า ใส่ ฝรั่ง มาก

1.2 /di:⁸/"นะ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ ใช้เน้น

ข้อความที่บอกเล่า เป็นการเตือนผู้ฟังเพื่อให้เห็นว่า เรื่องที่พูดนั้นเป็นจริง ตัวอย่าง

caw⁷ ja:⁴ paj² juŋ⁶ p'hən⁵ də:⁸ // p'hən⁵ ʔaw² ʔi:⁴-li:¹ di:⁸

คุณ อ๋่า ไป ชุง เขา นะ // เขา เอา จริง ๆ นะ

caw⁷ ja:⁴ paj² juŋ⁶ p'hən⁵ də:⁸ // p'hən⁵ bw:⁴ wen⁷ phaj¹ di:⁸

คุณ อ๋่า ไป ชุง เขา นะ // เขา ไม่ เว้น ใคร นะ

1.3 {la} /laʔ⁶/ ~ /la:¹/

1.3.1 /laʔ⁶/ "ล๊ะ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะที่มีเนื้อความรับรอง

ใช้บอกเล่าเหตุการณ์หรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้ว โดยจะใช้ตามหลังคำบ่งเวลา /lɛ:w⁷/ "แล้ว" เสมอ ตัวอย่าง

p^hon⁵ kin² lɛ:w⁷ laʔ⁶ // caw⁷ bw:⁴ tɔŋ⁷ t^ha:⁶ dɔk⁶

เขา กิน แล้ว ล๊ะ // เจ้า ไม่ ต้อง คอย หรอก

man³ suk¹ lɛ:w⁷ laʔ⁶ // ʔaw² paj² kin² lo:t⁷

มัน สุข แล้ว ล๊ะ // เอา ไป กิน เลย

1.3.2 /la:¹/ "ละ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะที่มีเนื้อความรับรอง

ใช้บอกเล่าเหตุการณ์หรือการกระทำที่เกิดขึ้นแล้ว โดยจะใช้ตามหลังคำบ่งเวลา /lɛ:w⁷/ "แล้ว" เหมือน /laʔ⁶/ แต่จะแสดงความเชื่อมั่นของผู้พูดมากกว่า ตัวอย่าง

p^hon⁵ kin² lɛ:w⁷ la:¹ // caw⁷ bw:⁴ tɔŋ⁷ t^ha:⁶ dɔk⁶

เขา กิน แล้ว ละ // เจ้า ไม่ ต้อง คอย หรอก

man³ suk¹ lɛ:w⁷ la:¹ // ʔaw² paj² kin² lo:t⁷

มัน สุข แล้ว ละ // เอา ไป กิน เลย

1.4 /ju:⁴/ "อยู่"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะที่มีเนื้อความรับรอง ผู้พูดใช้บอกเล่า

เหตุการณ์หรือการกระทำที่ยังไม่เกิดขึ้น ว่าจะต้องเกิดขึ้นแน่นอน หรือใช้บอกเล่า

เหตุการณ์ที่ผู้พูดคิดว่า อาจจะเกิดขึ้นได้โดยบังเอิญ และจะมีคำบ่งเวลา /siʔ⁶/

"จะ" ปรากฏร่วมในประโยคเสมอ

ใช้บอกเล่าเหตุการณ์หรือการกระทำที่ยังไม่เกิดขึ้น ว่าจะต้องเกิดขึ้นแน่นอน ตัวอย่าง

p^hon⁵ si?⁶ ma:³ ju:⁴ // caw⁷ bw:⁴ tɔŋ⁷ huaŋ⁴ dɔk⁶

เขา จะ มา อยู่ // เจ้า ไม่ ต้อง ห่วง . หรอก

ใช้บอกเล่าเหตุการณ์ที่ผู้พูดคิดว่า อาจจะมีเกิดขึ้นได้โดยมีเงื่อนไข ตัวอย่าง

p^hon⁵ si?⁶ ʔaw² ju:⁴ // t^ha:⁶ caw⁷ lot⁵ loŋ³ cak¹-nɔ:⁴

เขา จะ เขา อยู่ // ถ้า เจ้า ลด ลง สักหน่อย

1.5 {lɛw} /lɛw⁶ / ~ /lɛ:w¹ /

1.5.1 /lɛw⁶ / "นะสิ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ

ผู้พูดใช้บอกเล่าข้อความที่เป็นเหตุผลแก่กันและกันหรือข้อความที่คล้ายคามกัน โดย /lɛw⁶ /

จะใช้ในข้อความที่เป็นผลหรือข้อความที่ตามมา เพื่อเน้นให้เห็นว่า ผลที่เกิดขึ้นเป็นไป

คามเหตุหรือข้อความที่นำหน้า ตัวอย่าง

ก.1 saj¹ wa:⁵ si?⁶ bw:⁴ paj²

ไหน ว่า จะ ไม่ ไป

ข.1 caw⁷ paj² // k^hɔj⁶ ka?⁶ paj² lɛw⁶

คุณ ไป // ฉัน ก็ ไป นะสิ

ก.2 saj¹ wa:⁵ si?⁶ paj²

ไหน ว่า จะ ไป

ข.2 caw⁷ bw:⁴ paj² // k^hɔj⁶ ka?⁶ bw:⁴ paj² lɛw⁶

คุณ ไม่ ไป // ฉัน ก็ ไม่ ไป นะสิ

1.5.2 /lɛ:w¹/ -นะซี-

ใช้ไพบรโยคแจ้งให้ทราบทั้งเนื้อความรับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้บอกเล่าข้อความเหมือน /lɛw⁶/ แต่เน้นให้เห็นความถูกต้องของผลที่เกิดขึ้นอย่างมาก ย้ำให้ผู้ฟังต้องยอมรับ และจากการเน้นนี้จึงแฝงความหมายเป็นเชิงท้าทายผู้ฟังว่า ให้แย้งได้ถ้ายังเห็นว่าผลหรือข้อความที่กล่าวนั้นไม่ถูกต้อง ตัวอย่าง

ก.1 saɯ¹ wa:⁵ si?⁶ bw:⁴ paj²

ไหน ว่า จะ ไม่ ไป

ข.1 caw⁷ paj² // k^hɯj⁶ ka?⁶ paj² |ɛ:w¹// si?⁶ ju:⁴ het⁵ ɲaŋ¹

คุณ ไป // ฉัน ก็ ไป นะซี // จะ อยู่ ทำ อะไร

ก.2 saɯ¹ wa:⁵ si?⁶ paj²

ไหน ว่า จะ ไป

ข.2 caw⁷ bw:⁴ paj² // k^hɯj⁶ ka?⁶ bw:⁴ paj² |ɛ:w¹

คุณ ไม่ ไป // ฉัน ก็ ไม่ ไป นะซี

1.6 {de} /de?⁵/~ /de:⁸/1.6.1 /de?⁵/ -ใจ-

ใช้ไพบรโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเนื้อความรับรอง

ผู้พูดใช้ตอบคำถามซึ่งข้อความที่ถามนั้น ผู้พูดเห็นว่า เป็นสิ่งที่ผู้ฟังน่าจะรู้หรือเห็นได้เองอยู่แล้ว จึงแฝงความรู้สึกว่าผู้ฟังไม่น่าจะต้องถาม ตัวอย่าง

ก. caw⁷ hen¹ pa:k⁶-ka:² k^hɯj⁶ bw?⁴

คุณ เห็น ปากกา ฉัน ไหม

ka?⁶ wa:ŋ³ ju:⁴ thaŋ³ to?⁵ nan⁶ de?⁵

ก็ วาง อยู่ บน โต๊ะ นั้น ใจ

1.6.2 /de: / -ใจ-

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเนื้อความรับรอง

ผู้พูดใช้ตอบคำถาม และแฝงความหมายว่าไม่น่าจะต้องถามเหมือน /de?⁵/

แต่จะแสดงความรำคาญออกมาอย่างชัดเจนกว่า ตัวอย่าง

- ก. caw⁷ hen¹ pa:k⁶-ka:² k^hɔj⁶ bw⁴
 กูว เห็น ปากกา ดัน โหม
- ข. ka?⁶ wa:ŋ³ ju:⁴ t^hɔŋ³ to?⁵ nan⁶ de:⁸
 ก็ วาง อยู่ บน โต๊ะ นี่ ใจ

หรือ เมื่อมีการใช้ /de?⁵/ไปแล้ว แต่ผู้ฟังยังแสดงความสงสัยอยู่อีก
 ผู้พูดจะใช้ /de:⁸/เพื่อย้ำคำคอมอีกครึ่งหนึ่ง ตัวอย่าง

- ก. caw⁷ hen¹ pa:k⁶-ka:² k^hɔj⁶ bw⁴
 กูว เห็น ปากกา ดัน โหม
- ข. ka?⁶ wa:ŋ³ ju:⁴ t^hɔŋ³ to?⁵ nan⁶ de?⁵
 ก็ วาง อยู่ บน โต๊ะ นั่น ใจ
- ก. saɟ¹ bw⁴ hen¹ mi:³
 โหม ไม่ เห็น มี
- ข. ka?⁶ naŋ¹-si:¹ wa:ŋ³ t^hap⁵ ju:⁴ nan⁷ de:⁸
 ก็ หนึ่ง สี่ วาง ทับ อยู่ นั่น ใจ

1.7 {tua} /tua?⁵/~ /tua⁸/

1.7.1 /tua?⁵/~“นี่”

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเมื่อความรับรองและ
 ปฏิเสธ ผู้พูดใช้ย้ำคำคอมเพื่อแสดงความประหลาดใจว่า ทำไมจึงถาม ตัวอย่าง

- ก. ʔi:⁴ -pho:⁵ paj² lɛ:w⁷ paj⁴
 คุณพ่อ ไป แล้ว หรือยัง
- ข.1 paj² lɛ:w⁷ tua?⁵ // paj² dc:n² lɛ:w⁷
 ไป แล้ว นี่ // ไป นาน แล้ว

ข.2 กั๓๓³ บว:⁴ pai² tua?⁵ // กั๓๓³ บว:⁴ hen¹ lo:j³

ยัง ไม่ ไป- ตี // ยัง ไม่ เห็น เลย

1.7.2 /tua⁸/ "ตี"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ

ผู้พูดใช้คำคอบเหมือน /tua?⁵/ แสดงถึงความประหลาดใจมากขึ้น ตัวอย่าง

ก. ʔi:⁴-p^hว:⁵ paj² paj⁴

คุณพ่อ ไป หรือยัง

ข.1 paj² lɛ:w⁷ tua⁸ // paj² do:n² lɛ:w⁷

ไป แล้ว ตี // ไป นาน แล้ว

ข.2 กั๓๓³ บว:⁴ paj² tua⁸//ค๓๓³ บว:⁴ hen¹ lo:j³

ยัง ไม่ ไป ตี // ยัง ไม่ เห็น เลย

1.8 /tua⁸/ "ตี"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเพื่อความรับรอง ผู้พูดใช้คอบรับรอง

เพื่อยืนยันกับผู้ฟัง ตัวอย่าง

ก. caw⁷ si?⁶ paj² บว?⁴

คุณ จะ ไป มั้ย

ข. paj² tua⁸

ไป ตี

1.9 /p^hun⁷/ "เฒ่า, เขียว"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเพื่อความรับรอง ผู้พูดใช้บอกเล่า

ข้อความเป็นเชิงโอ้อวดกับผู้ฟังว่า ข้อมูลที่กล่าวถึงนั้นไปริบามากกว่าที่ผู้ฟังจะ

คาดถึง ตัวอย่าง

ก. $daj^7 ma:^3 t^h w:^5-daj^1 // p^h w:^3 sa:m^1-lw:j^7 bw?^4$

ได้ มา เท่าไร // ถึง 300 มั้ย

ข. $pa^6-sa:1 \text{ } \bar{ka}n^1 sa:m^1-lw:j^7 // daj^7 \text{ } \bar{ta}n^7 hok^1-lw:j^7 p^h un^7$

ประสา อะไร 300 // ได้ ตั้ง 600 นะ

1.10 / $kw?^4$ / "นะ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความเห็นและพูดเป็นเชิงเชื่อเชิญให้ผู้ฟังแสดงความเห็นคล้อยตาม
ตัวอย่าง

$lot^5 k^h an^3 ni:7 \text{ } \bar{na}:m^3 kw?^4$

รถ คัน นี สวย นะ

$bw:4 \text{ } hen^1 \text{ } \bar{na}:m^3 lw:j^3 kw?^4$

ไม้ เห็น สวย เลย นะ

1.11 $\{p^h a-na\} /p^h a^5-na?^5/ \sim /p^h a^5-na:8/$

1.11.1 $/p^h a^5-na?^5/$ "ว่างั้น"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความแปลกใจว่า ข้อมูลที่ได้รับมาและที่นำมาเล่าคือนั้น

ผิดจากความคาดหมายของคน ตัวอย่าง

$p^h on^5 wa:5 p^h on^5 het^5 lw:w^7 p^h a^5-na?^5 // cak^1 wa:5 het^5 t\varepsilon:4-h\bar{a}n^1$

เขา บอก เขา ทำ แล้ว ว่างั้น // ไม่รู้ ว่า ทำ แต่เมื่อไร

$p^h on^5 wa:5 p^h on^5 bw:4 daj^7 het^5 p^h a^5-na?^5 // m\bar{a}n^3 m\varepsilon:n^5 bw:8$

เขา บอก เขา ไม่ ได้ ทำ ว่างั้น // มัน จริง เรือ

1.11.2 $/p^h a^5-na:8/$ "ว่างั้น"

ใช้ใ้ประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความแปลกใจเพราะไม่เชื่อข้อมูลที่บอกเล่ายิ่งกว่า

$/p^h a^5-na?^5/$ ตัวอย่าง

p^hon⁵ wa:⁵ p^hon⁵ het⁵ lɛ:w⁷ p^ha⁵-na:⁸// cak¹ wa:⁵het⁵ tɛ:⁴həŋ¹
 เขา นอก เขา ทำ แล้ว ว่าจ้าง // ไม่รู้ ว่า ทำ แต่เมื่อไร

p^hon⁵ wa:⁵ p^hon⁵ bɔ:⁴ daj⁷ het⁵ p^ha⁵-na:⁸//man³ mɛ:n⁵ bɔ:⁸
 เขา นอก เขา ไม่ ได้ ทำ ว่าจ้าง // มัน จริง เรือ

2. คำลงท้ายที่ใช้แสดงความขัดแย้ง

2.1 /ka⁶-da:j²/ -นี่-

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความขัดแย้งกับผู้ฟังก่อนที่จะอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจถูกต้อง พูดเพื่อป้องกันตัวเองเมื่อมีผู้กล่าวหา แต่ทำที่ในการพูดไม่ค่อยจริงจัง และมักใช้กับผู้สนิทสนมกัน ตัวอย่าง

p^hon⁵ haj⁶ k^hɔj⁶ ka⁶-da:j² // bɔ:⁴daj⁷ haj⁶ ɕaw⁷ cak¹ nə:⁴

เขา ให้ ฉัน นี่ // ไม่ ได้ ให้ คุณ สัก หน่อย

k^hɔj⁶ bɔ:⁴ daj⁷ het⁵ ka⁶-da:j²// dɛ:n²p^hun⁷ pen² k^hon³ het⁵

ฉัน ' ไม่ ได้ ทำ นี่ // แดง โน่น เป็น คน ทำ

2.2 /mɛŋ⁴/ -นี่-

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความขัดแย้งกับผู้ฟังก่อนที่จะอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจถูกต้อง พูดเพื่อป้องกันตนเองเมื่อมีผู้กล่าวหา แต่ทำที่ในการพูดจริงจังและแสดงถึงความไม่พอใจ เพราะเห็นว่าข้อความที่ได้ยินนั้นไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง และตนเองยอมรับไม่ได้ ตัวอย่าง

ka?⁶ p^hon⁵ haj⁶ k^hɔj⁶ mɛŋ⁴ // k^hɔj⁶ ka?⁶ ?aw² lɛ:w¹

ก็ เขา ให้ ฉัน นี่ // ฉัน ก็ เอา นะนี่

ka?⁶ k^hɔj⁶ bɔ:⁴ daj⁷ kin² mɛŋ⁴// si?⁶ sia¹ ŋon³ het⁵ ŋən¹

ก็ ฉัน ไม่ ได้ กิน นี่ // จะ จำย เงิน ทำ ไ

2.3 /sa⁴-ti:⁸/ "นะซี"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเพื่อความปฏิเสธ
ผู้พูดใช้แสดงความเห็นคัดค้านผู้ฟัง เพราะเห็นว่าข้อมูลที่ผู้ฟังพูดถึงไม่น่าจะเกินไปได้
ตัวอย่าง

bat⁶ ?aw² ?i:⁴li:¹ // man³si?⁵ bw:⁴ mɛ:n⁵ caŋ⁴san⁷ sa⁴-ti:⁸
ที่ เขา จริงๆ // มัน จะ ไม่ ใช่ ยิ่งจน นะซี

2.4 {dɔk} /dɔk⁶/~/dɔ:k¹/

2.4.1 /dɔk⁶/ "หรรอก"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบที่มีเพื่อความปฏิเสธ ใช้บอกเล่า
ข้อความที่เป็นปฏิเสธทั่วไป และแสดงความขัดแย้งกับผู้ฟัง ตัวอย่าง

ja:⁴ paj² thɔ?⁶// phən⁵ bw:⁴ ju:⁴ ba:n⁷ dɔk⁶

อย่า ไป เลย // เขา ไม่ อยู่ บ้าน หรรอก

fɔn¹ bw:⁴ tok¹ dɔk⁶ // fa:⁷ cɛ:ŋ⁷ pa:n² ni:⁷

ฝน ไม่ ตก หรรอก // ห้า แจ้ง ปาน นี้

ถ้าใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบที่มีเพื่อความรับรอง

จะใช้บอกเล่าเหตุการณ์ หรือการกระทำที่ยังไม่เกิดขึ้น และขัดแย้งกับความเข้าใจของผู้ฟัง
โดยจะมีคำบ่งเวลา* /si?⁶/ "จะ" ปรากฏร่วมในประโยคด้วยเสมอ ตัวอย่าง

* คำบ่งเวลาหรือคำที่แสดงเวลาที่เกิดกริยาได้แก่คำ ได้ เคย แล้ว กำลัง
อยู่ จะ จวน เกือบ แทบ ชัก เพิ่ง คำบ่งเวลาทุกคำอยู่หน้ากริยา ยกเว้น
คำว่า แล้ว และ อยู่ จะ อยู่หลังกริยา (นววรรณ หันจูเมธา 2527 : 42)

k^hɔj⁶ siʔ⁶ bɔ:k⁶ p^hən⁵ dɔ:k⁶ // caw⁷ bɔ:⁴ tɔŋ⁷ huan⁴

ฉัน จะ บอก เขา หอรอก // คุณ ไม่ ต้อง ห่วง

k^hɔj⁶ siʔ⁶ t^hi:¹ dɔ:k⁶ // caw⁷ paj² lo:t⁷

ฉัน จะ ถือ หอรอก // คุณ ไป เอะ

2.4.2 /dɔ:k¹/ "ร็อก"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบที่มีเนื้อความปฏิเสธใช้

บอกเล่าข้อความที่เป็นปฏิเสธและแย้งผู้ฟังเหมือน /dɔ:k⁶/ แต่จะเน้นหนักยิ่งขึ้น ตัวอย่าง

ja:⁴ paj² thoʔ⁶//phen⁵ bɔ:⁴ ju:⁴ ba:n⁷ dɔ:k¹

อย่า ไป เอะ // เขา ไม่ อยู่ บ้าน ร็อก

fon¹ bɔ:⁴ tok¹ dɔ:k⁶ // fa:⁷ cɛ:⁷ pa:n² ni:⁷

ฝน ไม่ ตก หอรอก // พี่ แจ้ง ปาน นี้

ถ้าใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบที่มีเนื้อความรับรอง

ก็จะใช้บอกเล่าเหตุการณ์หรือการกระทำที่ยังไม่เกิดขึ้น และขัดแย้งกับความเข้าใจของ

ผู้ฟัง โดยจะมีค่านิ่งเวลา /siʔ⁶/ "จะ" ปรากฏร่วมในประโยคเสมอ เหมือน

/dɔ:k⁶/ "หอรอก" แต่จะแสดงการเน้นหนักมากขึ้น ตัวอย่าง

k^hɔj⁶ siʔ⁶ bɔ:k⁶ p^hən⁵ dɔ:k¹ // caw⁷ bɔ:⁴ tɔŋ⁷ huan⁴

ฉัน จะ บอก เขา ร็อก // คุณ ไม่ ต้อง ห่วง

k^hɔj⁶ siʔ⁶ t^hi:¹ dɔ:k¹ // caw⁷ paj² lo:t⁷

ฉัน จะ ถือ ร็อก // คุณ ไป เอะ

k^hɔj⁶ siʔ⁶ het⁷ dɔ:k¹ // caw⁷ paj² lo:t⁷

ฉัน จะ ทำ ร็อก // คุณ ไป เอะ

2.5 /na:⁸/ "นะ, น้า"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ

ผู้พูดใช้แสดงว่า คำตอบของคนเป็นคำตอบที่แย้งกับผู้ฟัง และมีท่าทียืนยันข้อความที่พูดแย้ง
อยู่ด้วย ตัวอย่าง

ก.1 sa:j¹ p^hon⁵ wa:⁵ bw:⁴ mɛ:n⁵ k^hon³ ni:⁷

ไหน เขา ว่า ไม่ ใช่ คน นี้

ข.1 mɛ:n⁵ na:⁸ // k^hɔj⁶ cam² daj⁷ ju:⁴ mɛ?⁴

ใช่ น้า // ฉัน จำ ได้ อยู่ นี้

ก.2 sa:j¹ wa:⁵ p^hon⁵ paj² |ɛ:w⁷

ไหน ว่า เขา ไป แล้ว

ข.2 k^hɔj⁶ bw:⁴ paj² na:⁸ // mɛ:⁷-wa:n³ hen¹ ju:⁴ mɛ?⁴

ยัง ไม่ ไป น้า // เมื่อวาน เห็น อยู่ นี้

2.6 /bw:⁸/ "เรือ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเพื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้แสดงความขัดแย้งกับผู้ฟัง เพราะไม่เชื่อว่าข้อความที่ได้ยินนั้นจะเป็นจริง จึงแสดงความขัดแย้งออกมาในลักษณะถามย้อนผู้ฟัง ตัวอย่าง

ก. k^hɔj⁶ wa:⁵ mɛ:n⁵ k^hon³ ni:⁷-t^hɛ:⁷

ฉัน ว่า ใช่ คน นี้ แม่

ข. mɛ:n³ mɛ:n⁵ bw:⁸ // k^hɔj⁶ wa:⁵ bw:⁴ mɛ:n⁷ na:⁸

มัน ใช่ เรือ // ฉัน ว่า ไม่ ใช่ น้า

3. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการคาดคะเน

3.1. /ti:⁹-k^hɛ:⁸/ "ឹង"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการคาดคะเน ตัวอย่าง

ก.1 dɛ:ŋ² ma:³ paj⁴

แดง มา หรือยัง

ข.1 ma:³ lɛ:w⁷ ti:³-k^hi:⁸

มา แล้ว ยัง

ก.2 p^hon⁵ si?⁶ ?aw² ?i:k⁶ bw?⁴

เขา จะ เอา อีก มั๊ย

ข.2 bw:⁴ ?aw² ti:³-k^hi:⁸

ไม่ เอา ยัง

3.2 /ti:⁸/ "มั๊ย"

ใช้โน้ตประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเนื้อความรับรอง

และปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการคาดคะเนเหมือน /ti:³-k^hi:⁸/ แต่จะแสดงความมั่นใจ
ของผู้พูดมากกว่า และใช้น้อยครั้งกว่า ตัวอย่าง

ก.1 dɛ:ŋ² ma:³ paj⁴

แดง มา หรือยัง

ข.1 ma:³ lɛ:w⁷ ti:⁸

มา แล้ว ยัง

ก.2 p^hon⁵ si?⁶ ?aw² ?i:k⁵ bw?⁴

เขา จะ เอา อีก มั๊ย

ข.2 bw:⁴ ?aw² ti:⁸ // bw:⁴ hen¹ wa:⁷ caŋ⁴-daj¹

ไม่ เอา ยัง // ไม่ เห็น ว่า ยังไง

4. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการคำนิ

4.1 /cɔ:j⁷/ "นะสิ"

ใช้โน้ตประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเนื้อความรับรอง

และปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการคำนิ เป็นการซ้ำเติมผู้ฟังหรือผู้ที่กล่าวถึง เพราะผู้พูด
เห็นว่า ผลเสียที่เกิดขึ้นเป็นเพราะข้อผิดพลาดของผู้ฟังหรือผู้ที่กล่าวถึงโดยแท้ ตัวอย่าง

sa:⁷ la:j¹ // lot⁵ la:j³ paj² kw:n⁴ co:j⁷

ซ้ำ นัก // รถ เลข ไป ก่อน นะสิ

liak⁷ la:j¹ // la:j³ bw:⁴ daj⁷ co:j⁷

เลือก นัก // เลข ไม่ ได้ นะสิ

4.2 /sam⁷/ "นะสิ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการคำหยาบเหมือน /co:j⁷/ แต่จะรุนแรงกว่า ตัวอย่าง

sa:⁷ la:j¹ // lot⁵ la:j³ paj² kw:n⁴ sam⁷

ซ้ำ นัก // รถ เลข ไป ก่อน นะสิ

liak⁷ la:j¹ // la:j³ bw:⁴ daj⁷ sam⁷

เลือก นัก // เลข ไม่ ได้ นะสิ

4.3 /la:j¹/ "ใช่"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบ เฉพาะเพื่อความปฏิเสธ

ผู้พูดใช้คำหยาบผู้ฟังในกรณีเห็นว่า มีการบอกหรือเตือนกันแล้ว แต่ผู้ฟังไม่ยอมเชื่อฟัง

ยังฝืนทำจนเกิดผลเสียขึ้น ตัวอย่าง

caw⁷ bw:⁴ ja:k⁶ sia⁵ k^hoj⁶ la:j¹ // man³ caŋ⁴ pen² caŋ⁴ si:⁷

คุณ ไม่ อยาก เชื่อ ฉัน ใช่ // มัน ถึง เป็น ยัง จึง

4.4 {wəj} /wəj⁷/~/wə:j⁸/

4.4.1 /wəj⁷/ "นี่นา"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการคำหยาบเพราะไม่พอใจผลที่เกิดขึ้น มักจะใช้กับ

เหตุการณ์หรือการกระทำที่แสดงถึงความประมาท ความไม่รอบคอบ ตัวอย่าง

ka?⁶ k^hap¹ waj³ p^ho:t⁷ wəj⁷ // man³ caŋ⁴ pan² caŋ⁴ si:⁷

ก็ ชัย เร็ว เกินไป นี่นา // มัน ถึง เป็น อย่าง ใช่

ka?⁶ bw:⁴ bw:k⁶ kan² kw⁴n wəj⁷ // man³ caŋ⁴ pen² caŋ⁴ si:⁷

ก็ ไม่ บอก กัน ก่อน นี่นา // มัน ถึง เป็น อย่าง ใช่

4.4.2 /wə:j⁸/ "นี่นา"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการคำหิเหมือน /wə:j⁷/ แต่จะรุนแรงกว่า
ตัวอย่าง

kaʔ⁶ k^h ap¹ waj³ p^h o:t⁷ wə:j⁸ // man³ caŋ⁴ pan² caŋ⁴ si:⁷

ก็ ชับ เร็ว เกินไป นี่นา // มัน ถึง เป็น อย่าง นี้

kaʔ⁶ bə:⁴ bə:k⁶ kan² kə:n⁴ wə:j⁸ // man³ caŋ⁴ pen² caŋ⁴ si:⁷

ก็ ไม่ นอก กัน ก่อน นี่นา // มัน ถึง เป็น อย่าง นี้

5. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการถาม

5.1 {bə} /bəʔ⁶/ ~ /bəʔ⁴/

5.1.1 /bəʔ⁶/ "ไหม"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เพื่อความรับรอง ผู้พูดใช้แสดงการถามเพื่อต้องการคำคอมจากผู้ฟัง ไม่ได้
คาดหวังว่าผู้ฟังจะตอบรับหรือปฏิเสธเพราะผู้พูดไม่ทราบเรื่องราวมาก่อน และ
/bəʔ⁶/ จะใช้กับประโยคที่มีเนื้อความดังนี้

ก. ใช้กับประโยคที่แสดงเหตุการณ์

ที่ยังไม่เกิดขึ้น ตัวอย่าง

p^h ən⁵ si:⁶ paj² bəʔ⁶

เขา จะ ไป ไหม

p^h əh⁵ si:⁶ ?aw² bəʔ⁶

เขา จะ เอา ไหม

จะไม่ใช้กับประโยคที่แสดงว่ากริยานั้นสำเร็จลงแล้วหรือว่ากำลังดำเนินอยู่ ตัวอย่าง

* h⁵ paj² lɛ:p⁷ bɔʔ⁶

เขา ไป แล้ว ไหม

* h⁵ kam⁴-lan³ paj² bɔʔ⁶

เขา กำลัง ไป ไหม

ข. ใช้กับประโยคที่แสดง

ประสบการณ์* ตัวอย่าง

dɛ:ŋ² hu:⁷ k^ha:w⁴ ni:⁷ bɔʔ⁶

แดง รู้ ขำว นี ไหม

dɛ:ŋ² ja:n⁷ p^hi:⁷ bɔʔ⁶

แดง กลัว ผี ไหม

ค. ใช้กับประโยคที่แสดง

ความจำเป็น หรือแสดงความที่ควรจะเป็น ตัวอย่าง

caw⁷ wa:⁵ k^hɔj⁶ pen²-ta:² paj² bɔʔ⁶

คุณ ว่า ฉัน น่าจะ ไป ไหม

t^hɔj⁶ to:ŋ⁷ paj² bɔʔ⁶

ฉัน ต้อง ไป ไหม

แต่จะไม่ใช้กับประโยคที่แสดงการคาดคะเน ตัวอย่าง

* คำกริยาที่มีความหมายแสดงประสบการณ์ได้แก่ กริยาที่แสดงการรู้ การรู้สึกและประสาทสัมผัส เช่น ตำรวจรู้ตัวคนร้ายแล้ว นิคโกรธ เขาเห็นรถ (นววรรณ พันธุเมธา 2527 : 8)

* h⁵ən⁵ k^hi:³ si?⁶ paj² bɔ?⁶

เขา คง จะ ไป ไหม

* h⁵ən⁵ ʔa:t⁶ si?⁶ paj² bɔ?⁶

เขา อาจ จะ ไป ไหม

5.1.2 /bɔ?⁴/ "มีย"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะ

เมื่อความรับรอง ผู้พูดใช้แสดงการถามเหมือน /bɔ?⁶/ แต่จะแสดงความจริงจัง และ เร่งรัดคำตอบจากผู้ฟังมากกว่า ตัวอย่าง

dɛ:ŋ² si?⁶ paj² bɔ?⁴

แดง จะ ไป มีย

dɛ:ŋ² si?⁶ aw² bɔ?⁴

แดง จะ เอา มีย

5.2 /ti?⁶/ "หรือ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้ง เมื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการถามเพื่อความแน่ใจหรือเพื่อต้องการการยืนยันจากผู้ฟัง เพราะมีข้อมูลเดิม ซึ่งต่างจากข้อมูลที่เพิ่งได้รับใหม่ ตัวอย่าง

ʔan² ni:⁷ k^hɔ:^ŋ¹ caw⁷ ti?⁶

อัน ดี ของ คุณ หรือ

dɛ:ŋ² ka?⁶ si?⁶ paj² ti?⁶

แดง ก็ จะ ไป หรือ

dɛ:ŋ² bɔ:⁴ paj² ti?⁶

แดง ไม่ ไป หรือ

dɛ:ŋ² ŋaŋ³ bɔ:⁴ paj² ti?⁶

แดง ยัง ไม่ ไป หรือ

หรือบางทีข้อมูลที่ถามเป็นสิ่งที่รู้หรือเห็นกันโดยชัดเจนอยู่แล้ว แต่ก็ถามตามมารยาทของสังคม หรือ เพื่อเป็นการทักทาย ซึ่งคาดว่าผู้ฟังจะตอบหรือไม่ตอบเลยก็ได้ เช่น ก เดินออกจากห้องสมุด สวนทางกับ ข ซึ่งกำลังจะเข้าห้องสมุดจึงถามว่า

k^haw⁶ ho:ŋ⁶-sa⁶-mut¹ tɿ?⁶

เข้า ห้องสมุด หรือ

ซึ่งในกรณีเช่นนี้ ก ทราบแน่ชัดอยู่แล้วว่า ข ต้องเข้าห้องสมุด แต่ที่ถามก็เพื่อทักทายนั่นเอง

5.3 /paj⁴/ "หรือยัง"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบเฉพาะเพื่อความ

รับรอง ผู้พูดใช้แสดงการถามเพื่อความแน่ใจ เหมือน /tɿ?⁶/ แต่จะใช้เฉพาะกับ

ประโยคที่แสดงว่าเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้นหรือเสร็จสิ้นแล้ว ตัวอย่าง

p^hoŋ⁵ si?⁶ paj² paj⁴
เขา จะ ไป หรือยัง

p^hoŋ⁵ k^ho:ŋ³ paj² paj⁴
เขา เคย ไป หรือยัง

p^hoŋ⁵ paj² lɛ:w⁷ paj⁴
เขา ไป แล้ว หรือยัง

6. คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานะภาพ

6.1 /k^hap⁵/ "ครับ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ

ผู้พูดเป็นชาย ใช้แสดงความสุภาพกับผู้ที่มีวัยหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่า หรือ ใช้กับผู้ที่มีวัยใกล้เคียงกันแต่ไม่ค่อยสนิทสนมกัน ตัวอย่าง

?i:⁴ -p^hว:⁵ paj² saj¹
 คุณพ่อ ไป โหน
 ?i:⁴ -p^hว:⁵ paj² na:³ k^hap⁵
 คุณพ่อ ไป ทุ่งนา ครับ
 ?i:⁴ -p^hว:⁵ paj² lɛ:p⁷ paj⁴
 คุณพ่อ ไป แล้ว หรือยัง
 jaŋ³ bw:⁴ paj² k^hap⁵
 ยัง ไม่ ไป ครับ

6.2 /k^haʔ⁶/ "คะ, ค่ะ"

ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ
 ผู้พูดเป็นผู้หญิง ใช้แสดงความสุภาพกับผู้ฟังที่มีวัยหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่า
 หรือใช้กับผู้ที่มีวัยไล่เลี่ยกันแต่ไม่ค่อยสนิทสนมกัน ตัวอย่าง

?i:⁴ -p^hว:⁵ paj² saj¹
 คุณพ่อ ไป โหน
 ?i:⁴ -p^hว:⁵ paj² na:³ k^haʔ⁶
 คุณพ่อ ไป ทุ่งนา คะ
 ?i:⁴ -p^hว:⁵ paj² lɛ:p⁷ paj⁴
 คุณพ่อ ไป แล้ว หรือยัง
 haŋ³ bw:⁴ paj² k^haʔ⁶
 ยัง ไม่ ไป คะ

ตารางที่ 5 คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคบอกเล่าและคำถาม

บอกเล่า	ขั้วคยั้ง	คำคคะเน	คำหยา	ถาม	ผถนภพ
1. /dɔ̃ː/ "นระ"	1. /kɑ̃ː-dɑːjː/	1. /tɪ̃ː-kʰiː/	1. /cɔːjː/ "นระก"	1. {bɔ̃}	1. /kʰapː/ "คขบ"
2. /diː/ "นระ"	-ด"	"บั้ง"	2. /samː/ "นระล"	1.1 /bɔ̃ː/ "โหม"	2. /kʰaː/ "คระคระ"
3. {la}	2. /mɛː/ "ด"	2. /tɪ̃ː/	3. /laːjː/ "ด"	1.2 /bɔ̃ː/ "นั้ง"	
3.1 /laː/ "ระ"	3. /saː-tɪ̃ː/	"บั้ง"	4. {pɔ̃j}	2. /tɪ̃ː/ "ทริ"	
3.2 /laː/ "ระ"	"นระช"		4.1 /pɔ̃jː/	3. /paːjː/ "ทริช"	
4. /juː/ "อญ"	4. {dɔ̃k}		"นระ"		
5. {lɛw}	4.1 /dɔ̃kː/ "ทอก"		4.2 /pɔ̃jː/		
5.1 /lɛwː/ "นระล"	4.2 /dɔ̃kː/ "ทอก"		"นระ"		
5.2 /lɛːwː/ "นระช"	5. /nɑː/ "นระ"				
6. {de}	6. /bɔ̃ː/ "ระ"				
6.1 /deː/ "ระ"					
6.2 /deː/ "ระ"					
7. {tua}					
7.1 /tuaː/ "ด"					
7.2 /tuaː/ "ด"					
8. /tuaː/ "ช"					
9. /pʰunː/ "นระ, เชว"					
10. /vɑː/ "นระ"					
11. {pʰɑ̃-nɑ̃}					
11.1 /pʰɑ̃-nɑ̃ː/ "นระ"					
11.2 /pʰɑ̃-nɑ̃ː/ "นระ"					

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคบอกให้ทำ

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคบอกให้ทำ แสดงความหมายแบ่งได้ 7 กลุ่ม ดังนี้

1. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการสั่ง
2. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการขอร้อง
3. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการยินยอมหรือการอนุญาต
4. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการชักชวน
5. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการปลอบใจ
6. คำลงท้ายที่แสดงการทำหายหรือการขู่
7. คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานภาพ

1. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการสั่ง

1.1 /dɔː⁸/ "นะ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้ง เนื้อความรับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการสั่งอย่างอ่อน เพื่อให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม ใช้กำกับผู้ฟังเพื่อกันลืม ใช้แสดงการเชิญชวน หรือใช้แสดงการแนะนำ

ใช้แสดงการสั่งอย่างอ่อน ตัวอย่าง

caw⁷ dan² faj³ waj⁷ dɔː⁸ // k^hɔj⁶ si[?] paj² laːŋ⁷ mɔː⁶

คุณ ก่อ โฟ ไว้ นะ // ฉัน จะ ไป ล้าง หม้อ

caw⁷ jaː⁴ paj² saj¹ dɔː⁸ // bɔː⁴ miː³ k^hon³ faw⁶ baːn⁷ diː⁸

คุณ อย่า ไป โทน นะ // ไม่ มี คน เฝ้า บ้าน นะ

ใช้กำชับผู้ฟังเพื่อทวนถาม ตัวอย่าง

caw⁷ paj² bɔ:k⁶ p^hon⁵ ʔe:ŋ² də:⁸

คุณ ไป บอก เขา เอง นะ

ja:⁴ lɛ:m³ dap¹ faj³ də:⁸

อย่า ลืม คับ ไฟ นะ

ใช้แสดงการเชิญชวน ตัวอย่าง

t^hia⁵ lun³ ma:³ ja:m² maj⁴ də:⁸

ที หลัง มา เบียบ ใหม่ นะ

ใช้แสดงการแนะนำ ตัวอย่าง

paj² ho:t⁷ si:⁴-jɛ:k⁷ ɛw⁷ liaw⁷ k^hua¹ də:⁸

ไป ถึง สี่แยก แล้ว เคี้ยว ขวา นะ

1.2 {du} /du?⁵/~/du:⁸/

1.2.1 /du?⁵/ "ฮึ"

ใช้ในประโยคออกให้ทำเฉพาะเพื่อความ

รับรอง ผู้พูดใช้แสดงการสั่งให้ผู้ฟังปฏิบัติเน้นให้เห็นว่า เรื่องที่สั่งนั้น เป็นเรื่องเร่งรัด

และต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติตามโดยเร็ว หรือใช้แสดงการเชิญชวน

แสดงการสั่ง ตัวอย่าง

paj² bəŋ⁴ du?⁵ // p^haj¹ ma:³

ไป ถ ฮึ // ใคร มา

pə:t p^hak¹-tu:² du?⁵ // p^haj¹ ju:⁴ k^ha:⁶ naj³

เปิด ประตู ฮึ // ใคร อยู่ ข้าง ใน

ใช้แสดงการเชิญชวน ตัวอย่าง

caw⁷ sim³ bəŋ⁴ du?⁵ // p^hɔ:³ di:² paj⁴

คุณ ชิม อ อิ // ขอ ดี หรือยัง

caw⁷ lo:³ bəŋ⁴ du?⁵ // ha:⁴-t^hia⁵ het⁵ daj⁷

คุณ ลอง อ อิ // บางทีอาจจะ ทำ ได้

1.2.2 /du:⁸/ "อิ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้แสดงการสั่ง หรือแสดงการเชิญชวนเหมือน /du?⁵/ แต่หนักแน่นกว่า

และเร่งรัดให้ผู้ฟังต้องปฏิบัติตามยิ่งขึ้น

ใช้แสดงการสั่ง ตัวอย่าง

paj² bəŋ⁴ du:⁸ // p^haj¹ ma:³

ไป อ อิ // ใคร มา

p^hɔ:⁶ p^hak¹-tu:² du:⁸ // p^haj¹ ju:⁴ k^ha:⁶ naj³

เปิด ., ประค อิ // ใคร อยู่ ข้าง ใน

ใช้แสดงการเชิญชวน แสดงการคะยั้นคะยอ ตัวอย่าง

caw⁷ sim³ bəŋ⁴ du:⁸ // p^hɔ:³ di:² paj⁴

คุณ ชิม อ อิ // ขอ ดี หรือยัง

caw⁷ lo:³ bəŋ⁴ du:⁸ // ha:⁴-t^hia⁵ het⁵ daj⁷

คุณ ลอง อ อิ // บางทีอาจจะ ทำ ได้

1.3 /mɛ?⁴/ "อิ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความปฏิเสธ

ผู้พูดใช้แสดงการสั่งห้ามผู้ฟัง เพราะเห็นว่าสิ่งที่ผู้ฟังปฏิบัติ เป็นสิ่งไม่ถูกต้องหรือ

ไม่ควรกระทำ ตัวอย่าง

ja:⁴ k^hap¹ lew³ la:j¹ mɛ?⁴

อย่า ชน เร็ว นึก อิ

ja:⁴ ta:^๓ caj² man³ la:j¹ mɛ?⁴

อย่า คาม ใจ มัน นึก อิ

1.4 {t^ha-mɛʔ} /t^ha⁶-mɛʔ⁶/~/t^ha⁶-mɛ:ʔ⁸/

1.4.1 /t^ha⁶-mɛʔ⁶/ "ล"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้แสดงการสั่งในเรื่องที่เห็นว่า เรื่องนั้นผู้ฟังน่าจะรู้อยู่เองว่าควรทำหรือปฏิบัติได้

โดยไม่ต้องรอคำสั่ง จึงแสดงความรำคาญของผู้พูดอยู่ด้วยเล็กน้อย ตัวอย่าง

paj² t^ha⁶-mɛʔ⁶ // siʔ⁶ ma:ʔ³ t^ha:ʔ⁶ ักง¹ ʔi:k⁶

ไป ล // จะ มา รอ อะไร อีก

kin² t^ha⁶-mɛʔ⁶ // to:ŋ⁷ haj⁶ bw:k⁶ ʔi:k⁶ tiʔ⁶

กิน ล // ต้อง ให้ บอก อีก หรือ

1.4.2 /t^ha⁶-mɛ:ʔ⁸/ "ล"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความ

รับรอง ผู้พูดใช้แสดงการสั่งเหมือน /t^ha⁶-mɛʔ⁶/ แต่จะหนักแน่นกว่า เร่งรัด

ให้ผู้ฟังต้องปฏิบัติตามเร็วขึ้น และแสดงความรำคาญมากขึ้นด้วย ตัวอย่าง

paj² t^ha⁶-mɛ:ʔ⁸ // siʔ⁶ ma:ʔ³ t^ha:ʔ⁶ ักง¹ ʔi:k⁶

ไป ลี // จะ มา รอ อะไร อีก

kin² t^ha⁶-mɛ:ʔ⁸ // to:ŋ⁷ haj⁶ bw:k⁶ ʔi:k⁶ tiʔ⁶

กิน ลี // ต้อง ให้ บอก อีก หรือ

หรือเมื่อมีการใช้ /t^ha⁶-mɛʔ⁶/ ไปแล้วในครั้งแรก แต่ผู้ฟังยังไม่ปฏิบัติตาม

ผู้พูดจะใช้ /t^ha⁶-mɛ:ʔ⁸/ เพื่อย้ำให้หนักแน่น ตัวอย่าง

paj² t^ha⁶-mɛʔ⁶ // siʔ⁶ ma:ʔ³ t^ha:ʔ⁶ ักง¹ ʔi:k⁶

ไป ล // จะ มา รอ อะไร อีก

(ผู้ฟังยังไม่ปฏิบัติตาม)

paj² t^ha⁶-mɛ:ʔ⁸ // siʔ⁶ ma:ʔ³ t^ha:ʔ⁶ ักง¹ ʔi:k⁶

ไป ลี // จะ มา รอ อะไร อีก

1.5 /na:⁸/ "นะ, น้า"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้งเพื่อความขอร้องและปฏิเสธ

ผู้พูดใช้แสดงการสั่งบังคับ เพื่อให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม หรือสั่งห้าม มักใช้ในกรณีที่ผู้พูด

มีความรำคาญ ตัวอย่าง

paj² t^ha:⁹ ni:⁷ na:⁸ // si:⁶ paj² t^ho:¹ t^ha:⁹ p^hu:⁷

ไป ทาง นี้ นะ // จะ ไป ทำไม ทาง นั้น

ja:⁴ paj² t^hu:⁶ kap¹ k^haw¹ na:⁸ // bw:⁴ mɛ:⁵ lia:⁵ k^hwa:¹ ca:⁷

อย่า ไป ช่าง กับ เขา นะ // ไม่ ใช่ว่า เรื่อง ของ คุณ

1.6 {wa -de} /wa⁵-de:⁵/~ /wa⁵-de:⁸/1.6.1 /wa⁵-de:⁵/ "นะ"

ใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความปฏิเสธ

ผู้พูดใช้แสดงการสั่งห้ามและแสดงความรำคาญ เพราะเห็นว่าได้มีการบอกกันแล้ว

แต่ผู้ฟังยังคิดทำอีก ตัวอย่าง

bw:⁶ wa:⁵ ja:⁴ t^hu:⁶ wa⁵-de:⁵

บอก ว่า อย่า ช่าง นะ

bw:⁶ wa:⁵ ja:⁴ t^het⁵ wa⁵-de:⁵

บอก ว่า อย่า ทำ นะ

1.6.2 /wa⁵-de:⁸/ "น้า"

ใช้ใ้ประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความปฏิเสธ

ผู้พูดใช้แสดงการสั่งห้าม และแสดงความรำคาญเหมือน /wa⁵-de:⁵/ แต่จะ

เน้นหนักและแสดงความรำคาญมากกว่า ตัวอย่าง

bw:⁶ wa:⁵ ja:⁴ t^hu:⁶ wa⁵-de:⁸

บอก ว่า อย่า ช่าง น้า

bw:⁶ wa:⁵ ja:⁴ t^het⁵ wa⁵-de:⁸

บอก ว่า อย่า ทำ น้า

หรือเมื่อมีการใช้ /wa:⁵-de:⁵/ ไปแล้วในครั้งแรก แต่ผู้ฟังยังไม่ยอมหยุด

ผู้พูดจะใช้ /wa⁵-de:⁸/ เพื่อฝังซ้ำย้ำให้หนักแน่นอีกครั้ง ตัวอย่าง

bo:k⁶ wa:⁵ ja:⁴ กัณ⁶ wa⁵-de:⁸

บอก ว่า อย่า ยุ่ง นะ

(ผู้ฟังยังไม่ยอมหยุด)

bo:k⁶ wa:⁵ ja:⁴ กัณ⁶ wa⁵-de:⁸ // da:j⁷ ñin³ bo:⁴

บอก ว่า อย่า ยุ่ง นะ // ได้ ยิน ้วย

2. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการขอร้อง

2.1 {nɛ} /nɛ?⁴/~/ nɛ:⁴/

2.1.1 /nɛ?⁴/ "หน่อย"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเมื่อความร้บรอง

ผู้พูดใช้แสดงการขอร้องหรือขอความช่วยเหลือ ตัวอย่าง

pa:t⁶ p^ha:⁶-tu:² nɛ?⁴ // mi:³ p^haj¹ ju:⁴ k^ha:⁶ naj³

เปิด ประตู หน่อย // มี ใคร อยู่ ข้าง ใน

sw:^{j5} t^hi:¹ nɛ?⁴ // k^hɔj⁶ t^hi:¹ bo:⁴ waj¹

ช่วย ถือ หน่อย // ฉัน ถือ ไม้ โหว

2.1.2 /nɛ:⁴/ "หน่อย"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเมื่อความร้บรอง

ผู้พูดใช้แสดงการขอร้องหรือขอความช่วยเหลือเหมือน /nɛ?⁴ แต่จะเห็นว่า อยู่ใน

สภาพที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างยิ่ง ตัวอย่าง

pa:t⁶ p^hak¹-tu:² nɛ:⁴ // mi:⁴ liaŋ⁵ si:⁶ waw⁷ naŋ³

เปิด ประตู หน่อย // มี เรื่อง จะ คุย ด้วย

sw:^{j5} t^hi:¹ nɛ:⁴ // k^hɔj⁶ t^hi:¹ bo:⁴ waj¹

ช่วย ถือ หน่อย // ฉัน ถือ ไม้ โหว

2.2 {tho} /t^hoʔ/~/t^ho:ʔ/

2.2.1 /t^hoʔ⁶/ "เดอะ, เลย"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการขอร้อง หรือห้าม ต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม
ตัวอย่าง

saw³ t^hoʔ⁶ // man³ t^ham⁵ |e:p⁷

หยุด เดอะ // มัน คำ แล้ว

ja:⁴ paj² t^hoʔ⁶ // man³ k^ham⁵ |e:p⁷

อย่า ไป เลย // มัน คำ แล้ว

2.2.2 /t^ho:ʔ/ "เดอะ, เลย"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการขอร้อง หรือห้าม ต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติตามเหมือน
/t^hoʔ⁶/ แต่จะแสดงว่าต้องการให้ผู้ฟังปฏิบัติตามอย่างยิ่ง ตัวอย่าง

saw³ t^ho:ʔ¹ // man³ k^ham⁵ |e:p⁷

หยุด เดอะ // มัน คำ แล้ว

ja:⁴ paj² t^ho:ʔ¹ // man³ k^ham⁵ |e:p⁷

อย่า ไป เลย // มัน คำ แล้ว

3. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการยินยอมหรือการอนุญาต

3.1 /saʔ⁴/ "เดอะ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้แสดงการยินยอมเมื่อมีผู้ถามความยินยอม หรือเมื่อมีการต่อรอง

ใช้แสดงการยินยอมเมื่อมีผู้ถามความยินยอม ตัวอย่าง

siʔ⁶ haj⁶ p^hon⁵ boʔ⁴

จะ ให้ เขา มั้ย

haj⁶ p^hon⁵ sa?⁴

ให้ เขา เถอะ

ใช้แสดงการยินยอมเมื่อมีการต่อรอง ตัวอย่าง

ก. k'a:j¹ t^ho:⁵ daj¹ ko?⁶

ขาย เท่าไร นะ

ข. ha:⁶-sip¹ ba:t⁶

ห้าสิบ บาท

ก. sa:m¹-sip¹ ba:t⁶ daj⁷ bo?⁴

สามสิบ บาท ได้ มั้ย

ข. ?i:⁷ // ?aw² sa?⁴

เออ // เออ เถอะ

3.2 /lo:t⁷/ "เลย, เอะ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเมื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้ยืนยันหรือย้ำการอนุญาตเพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้ฟัง ตัวอย่าง

ก. haj⁶ p^hon⁵ ?i:⁴-li:¹ ti?⁶

ให้ เขา จริงๆ หรือ

ข. ?i:⁷ // ?aw² paj² haj⁶ p^hon⁵ lo:t⁷

เออ // เออ ไป ให้ เขา เถอะ

3.3 /sa⁴-ti:⁸ / "ชะลี"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเมื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้แสดงการยินยอม แต่ไม่ค่อยเต็มใจนัก เพราะเห็นว่าเรื่องและผู้ฟังของนั้นเกิน

ความจำเป็นหรือมากเกินไป จึงมีความหมายประชดประชันอยู่ด้วย ตัวอย่าง

ja:k⁶ daj⁷ la:j¹ ka?⁶ ?aw² paj² sa⁴-ti:⁸

อยาก ได้ ยัก ก็ เออ ไป ชะลี

4. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการชักชวน

4.1 /kw? 4 "นะ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเมื่อความรับรอง

ผู้พูดใช้แสดงการชักชวน ตัวอย่าง

mɨ:7 -?i:n 4 haw 3 paj 2 baŋ 4 .saŋ 1 nam 3 kan 2 kw? 4

หญิงนี้ เรา ไป อู๋ หมิง ค้าย กัน นะ

mɨ:7' -lɛ:ŋ 3 mia 3 p^hom 7 kan 2 kw? 4

ตอนเย็น กลับ หรือม กัน นะ

4.2 {bw} /bw? 6 / ~ /bw? 4 /

4.2.1 /bw? 6/ "ไหม"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เมื่อความรับรอง ผู้พูดใช้แสดงการชักชวน ตัวอย่าง

paj 2 t^hiaw 4 nam 3 kan 2 bw? 6

ไป เที้ยว ค้าย กัน ไหม

paj 2 ta 6-la:t 6 bw? 6

ไป ตลาด ไหม

4.2.2 /bw? 4/ "มัย"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะ

เมื่อความรับรอง ผู้พูดใช้แสดงการชักชวนเหมือน /bw? / แต่จะแสดง

ความจริงใจและคะยั้นคะยอมากขึ้น ตัวอย่าง

paj 2 t^hiaw 4 nam 3 kan 2 bw? 4

ไป เที้ยว ค้าย กัน มัย

5. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการปลอบใจ5.1 /na:⁶/ "น่า"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำทั้งเพื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงการปลอบใจเพื่อให้ผู้ฟังคลายกังวล ตัวอย่าง

caw⁷ caj² jen² jen² na:⁶ // diaw¹ h⁶ wj⁶ cat¹ -ka:n² ?e:ŋ²คุณ ใจ เย็น เย็น น่า // เคียว ฉับ จัดการ เองcaw⁷ bw:⁴ ton⁷ huan⁴ na:⁶ // p^hon⁵ ma:³ t^hε:⁷คุณ ไม่ คือง ห่วง น่า // เขา มา แน่6. คำลงท้ายที่ใช้แสดงการท้าทาย6.1 /mε:⁸/ "ซี"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความรับรอง

ผู้พูดต้องการสิ่งห้าม แต่จะไม่ห้ามโดยตรง จะพูดในลักษณะท้าทายให้ทำ และ

คามหลังด้วยข้อความที่แสดงการขู่ ตัวอย่าง

paj² bəŋ⁴ mε:³ // t^ha:⁶ wá:⁷ caw⁷ n:^ε⁷ไป ดู ซี // ถ้า ว่า คุณ แน่lo:ŋ³ het⁷ bəŋ⁴ mε:⁸ // t^ha:⁶ ja:k⁶ cə:² di:²ลอง ทำ ดู ซี // ถ้า อยาก เจอ ดี7. คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานภาพ7.1 /k^hap⁵/ "ครับ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเพื่อความปฏิเสธ ผู้พูด

เป็นชาย ใช้แสดงความสุภาพกับผู้ฟังที่มีอายุหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่า หรือใช้

กับผู้ที่มีวัยไล่เลี่ยกัน แต่ไม่ค่อนสนิทสนมกัน ตัวอย่าง

ja:⁴ paj² kap⁵ // t^ha:ŋ³ bɔ:⁴ di:²

อย่า ไป ครับ // ทาง ไม่ คี

ja:⁴ kin² kap⁵ // bɔ:⁴ sɛ:p⁷ dɔk⁶

อย่า กิน ครับ // ไม่ อร่อย หรอก

เมื่อจะใช้ในประโยคบอกให้ทำที่มีเนื้อความรับรอง จะใช้ร่วมกับคำลงท้ายอื่นเสมอ

โดย /k^hap⁵/ จะปรากฏในตำแหน่งท้ายสุด ตัวอย่าง

pə:t⁶ p^hak¹-tu:² du⁵ + kap⁵

เปิด ประตู ที ครับ

7.2 /k^ha?⁶/ "คะ, ค่ะ"

ใช้ในประโยคบอกให้ทำเฉพาะเนื้อความปฏิเสธ ผู้พูด

เป็นหญิง ใช้แสดงความสุภาพกับผู้ฟังที่มีวัยหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่า หรือใช้กับ

ผู้ที่มีวัยไล่เลี่ยกัน แต่ไม่ค้อยสนิทสนมกัน ตัวอย่าง

ja:⁴ paj² ka?⁶ // t^ha:ŋ³ bɔ:⁴ di:²

อย่า ไป คะ // ทาง ไม่ คี

ja:⁴ ?aw² ka?⁶ // k^haw¹ tua¹ k^ha:j¹

อย่า เอา คะ // เขา หลอก ชาย

เมื่อจะใช้ในประโยคบอกให้ทำที่มีเนื้อความรับรอง จะใช้ร่วมกับคำลงท้ายอื่นเสมอ

โดย /k^ha?⁶/ จะปรากฏในตำแหน่งท้ายสุด ตัวอย่าง

sɔ:⁵ t^hi:¹ ne⁴ + ka?⁶

ช่วย ทีอ หน่อยคะ

ตารางที่ 6 คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคบอกให้ท่านและความหมาย

สิ่ง	ขอร้อง	นิยมชอบ อนุชาค	ชักชวน	ปลอบใจ	ทำทนาย	สถานภาพ
1. /da ⁸ / "นะ"	1. {น๑}	1. /sa ⁷ /	1. /ka ⁴ /	1. /ka ⁶ /	1. /ma ⁸ /	1. /k ^h ap ⁵ /
2. {du}	1.1 /ka ⁷ / "หน่อย"	"เดอะ"	"นะ"	"น่า"	"ง"	"ครับ"
2.1 /du ⁵ / "ง"	1.2 /ka ⁴ / "หน่อย"	2. /lo:t ⁷ /	2. {บ๑}			2. k ^h a ⁷ /
2.2 /du ⁸ / "ง"	2. {t ^h ๑}	"เดบ, เดอะ"	2.1 /ba ⁷ /			"คะ, ค่ะ"
3. /ma ⁷ / "ง"	2.1 /t ^h ๑ ⁸ / "เดอะ, เดบ"	๑. /sa ⁴ -t ^h ๑ ⁸ /	"ไหม"			
4. {t ^h a-m๑}	2.2 /t ^h ๑ ¹ / "เดอะ, เดบ"	"ชะ, ล"	2.2 /ba ⁷ /			
4.1 /t ^h a ⁸ -ma ⁷ / "ง"			"มัย"			
4.2 /t ^h a ⁶ -ma ⁸ / "ง"						
5. /ka ⁸ / "นะ, น่า"						
6. {wa-d๑}						
6.1 /wa ⁵ -de ⁷ / "นะ"						
6.2 /wa ⁵ -de ⁸ / "น่า"						

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคถามให้ตอบ

คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคถามให้ตอบ แสดงความหมายแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

1. คำลงท้ายที่ใช้แสดงความสงสัย
2. คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานภาพ

1. คำลงท้ายที่ใช้แสดงความสงสัย

1.1 /kw?⁶/ นะ^๖

ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้ง เนื้อความรับรองและปฏิเสธ ผู้พูด
ใช้แสดงความสงสัยข้อความที่ได้ยิน อาจเป็นเพราะได้ยินไม่ชัด หรือไม่เชื่อ หรือ
อาจใช้ในการถามซ้ำก็ได้

ใช้แสดงความสงสัยเพราะได้ยินไม่ชัดหรือไม่เชื่อ ตัวอย่าง

p^haj¹ paj² ta⁶-la:t⁶ kw?⁶

ใคร ไป ตลาด นะ

p^haj¹ bw:⁴ ja:k⁶ daj⁷ kw?⁶

ใคร ไม่ อยาก ได้ นะ

ใช้แสดงการถามซ้ำ ตัวอย่าง

ก. ?i:⁴-p^hw:⁵ kin² k'aw⁶ paj⁴

คุณท้อ กิน ข้าว หรือยัง

ข. kin² |ε:w⁷

กิน แล้ว

ก. kin² paj⁴ kw?⁶

กิน หรือยัง นะ

ข. kin² |εw⁷

กิน แล้ว

1.2 {h} /hʔʔV-/hʔʔ ʔ

1.2.1 /hʔʔ / "นะ"

ใช้ในประโยคตามให้ตอบทั้งเพื่อความรับรอง

และปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความสงสัยเพื่อย้ำคำถามให้หนักแน่นขึ้น แปลงความหมายว่า ต้องการเร่งรัดคำตอบจากผู้ฟัง ตัวอย่าง

p^haj¹ ʔaw² paj² hʔʔ¹

ใคร เอา ไป นะ

p^haj¹ bw:⁴ son⁴ nɛ:⁴ hʔʔ¹

ใคร ไม่ ส่ง บ้าง นะ

1.2.2 /hʔʔ ʔ "นะ"

ใช้ในประโยคตามให้ตอบทั้งเพื่อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความสงสัยเพื่อย้ำคำตอบให้หนักแน่นยิ่งขึ้นเหมือน

/hʔʔ¹ / ' แต่จะแสดงการเร่งรัดคำตอบมากกว่า ตัวอย่าง

p^haj¹ ʔaw² paj² hʔʔ⁴

ใคร เอา ไป นะ

p^haj¹ bw:⁴ son⁴ nɛ:⁴ hʔʔ⁴

ใคร ไม่ ส่ง บ้าง นะ

1.3 /k^han⁶ / "ล่ะ"

ใช้ในประโยคตามให้ตอบทั้งเพื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความสงสัย และค่อนข้างแน่ใจว่าเหตุการณ์เป็นเช่นที่สงสัย

จึงต้องการคำตอบที่แน่นอนและชัดเจนจากผู้ฟัง ตัวอย่าง

p^haj¹ kin² k^han⁶ // t^ha:⁶ bw:⁴ mɛ:n⁵ caw⁷

ใคร กิน ล่ะ // ต้า ไม่ ไข่ กูณ

pen²-k^h aŋ¹ bw:⁴ paj² k^han⁶ // saŋ¹ wa:⁵ bw:⁴ ja:n⁷

ทำไม ไม่ ไป ล่ะ // โหน ว่า ไม่ ก้าว

1.4 {t^hɛ} / .t^hɛʔ⁶ / ~ /t^hɛ:⁸ /

1.4.1 /t^hɛʔ⁶ / "นะ"

ใช้ไพบรโยคตามให้คอบทั้งเนื้อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความสงสัยและประหลาดใจ เพราะไม่เชื่อว่าข้อความ
ที่ได้ยินจะเป็นไปได้ ตัวอย่าง

ma:³-saŋ⁵ pen² paj² daj⁷ thɛʔ⁶

ทำไมถึง เป็น ไป ได้ นะ

ma:³-saŋ⁵ bw:⁴ ?aw² t^hɛʔ⁶

ทำไมถึง ไม่ เอา นะ

1.4.2 /t^hɛ:⁸ / "นะ"

ใช้ไพบรโยคตามให้คอบทั้งเนื้อความ

รับรองและปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความสงสัยและประหลาดใจเหมือน /t^hɛʔ⁶ /
แต่จะเพิ่มน้ำหนักยิ่งขึ้น ตัวอย่าง

ma:³ -saŋ⁵ pen² paj² daj⁷ thɛ:⁸

ทำไมถึง เป็น ไป ได้ นะ

ma:³ -saŋ⁵ bw:⁴ ?aw² t^hɛ:⁸

ทำไมถึง ไม่ เอา นะ

1.5 /kw:⁵ / "หนอ"

ใช้ในประโยคตามให้คอบทั้งเนื้อความรับรอง

และปฏิเสธ ผู้พูดใช้แสดงความสงสัยเป็นการรำพึงกับตัวเอง ไม่ต้องการคำคอบ
ตัวอย่าง

k^haw⁶ paj² daj⁷ caŋ⁴ -daj¹ นว⁵ // hu:³ k^hε:⁵ ni:⁷

เข้า ไป ได้ ยังใจ หนอ // ๖ คำ นี้
p^hoŋ⁵ pen²-ŋaŋ¹ bo:⁴ paj² นว⁵// saj¹ wa:⁵ si?⁶ paj²

เขา ทำไม ไม่ ไป หนอ // โทษ ว่า จะ ไป

1.6 /นว⁸/ "เนาะ"

ใช้ในประโยคตา: ให้คอบทั้งเมื่อความรับรองและ

ปฏิเสธ มักใช้ในการหักท่าย ส่วนมากจะใช้ในหมู่ผู้สนิทสนมกัน ถือเป็นการเล่น

. ความสุภาพและความเป็นกันเองได้ด้วย ตัวอย่าง

si?⁶ paj² saj¹ นว⁸

จะ ไป โทษ เนาะ

pen²-ŋaŋ¹ bo:⁴ paj² นว⁸

ทำไม ไม่ ไป เนาะ

2. คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานภาพ

2.1 /k^hap⁵ / "ครับ"

ใช้ในประโยคตา: ให้คอบทั้งเมื่อความรับรองและปฏิเสธ ผู้พูด

เป็นชาย ใช้แสดงความสุภาพแก่ผู้ฟังที่มีวัยหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่า หรือใช้

กับผู้ที่มีวัยไล่เลี่ยกัน แต่ไม่ค้อยสนิทสนมกัน ตัวอย่าง

paj² saj¹ ma:³ k^hap⁵

ไป โทษ มา ครับ

p^hu:⁴-daj¹ bo:⁴ paj² k^hap⁵

ใคร ไม่ ไป ครับ

2.2 /k^ha? 6/ "คะ, ค่ะ"

ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ

ผู้พูดเป็นผู้หญิง ใช้แสดงความสุภาพกับผู้ฟังที่มีวัยหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่า

หรือใช้กับผู้ที่มีวัยไล่เลี่ยกัน แต่ไม่ค่อยสนิทสนมกัน ตัวอย่าง

paɯ saɯ¹ ma:³ k^ha? 6

ไป โหน มา คะ

p^haɯ¹ bo:⁴ paɯ² k^ha? 6

ใคร ไม่ ไป คะ

2.3 /wa? 5/ "วะ"

ใช้ในประโยคถามให้ตอบทั้งเพื่อความรับรองและปฏิเสธ

ผู้พูดเป็นชายหรือหญิงก็ได้ ใช้แสดงความไม่สุภาพกับผู้ฟังที่มีวัยหรือสถานภาพทาง

สังคมต่ำกว่า หรือถ้ามีวัยไล่เลี่ยกัน จะต้องมีความสนิทสนมกันพอสมควร ตัวอย่าง

dɛ:ŋ² paɯ² saɯ¹ wa? 5

แดง ไป โหน วะ

dɛ:ŋ² pen² -ŋaŋ¹ bo:⁴ paɯ² wa? 5

แดง ทำไม ไม่ ไป วะ

ตารางที่ 7 คำสงท้ายที่ใช้ในประโยคถามให้ตอบและความหมาย

สงสัย		สถานภาพ	
1.	/kɔŋ ⁶ / "นะ"	1.	/k ^h ap ⁵ / "ครับ"
2.	{hi}	2.	/k ^h aŋ ⁶ / "คะ, ค่ะ"
2.1	/hiŋ ⁷ / "นะ"	3.	/waŋ ⁵ / "วะ"
2.2	/hiŋ ⁴ / "นะ"		
3.	/k ^h an ⁶ / "ล่ะ"		
4.	{t he}		
4.1	/t ^h eŋ ⁶ / "นะ"		
4.2	/t ^h eŋ ⁸ / "นะ"		
5.	/kw ⁵ / "ทขอ"		
6.	/kw ⁸ / "เนาะ"		

การศึกษาการใช้คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่นในบทนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า คำลงท้ายในภาษาถิ่นขอนแก่น เมื่อใช้ในประโยค 3 ชนิด แสดงความหมายแบ่งได้ 15 กลุ่ม และใน 15 กลุ่มนั้น พบว่าเป็นคำลงท้ายที่แสดงเจตนาของผู้พูด 12 กลุ่ม ส่วนอีก 3 กลุ่ม เป็นคำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ เราจึงอาจจำแนกคำลงท้ายตามการใช้และความหมายได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คำลงท้ายที่แสดงเจตนา ได้แก่คำลงท้ายที่ใช้แสดงเจตนา บอกเล่า ขัดแย้ง คาคดคะเน คำหยาบ ถาม สั่ง ขอร้อง ยินยอม ชักชวน ปลอบใจ ท้าทาย สงสัย มี 43 คำ ดังนี้

1. /dɔ̃ ⁸ /	"นะ"	2. /di: ⁸ /	"นะ"
3. /ju: ⁴ /	"อู๋"	4. /tua ⁸ /	"ฮึ"
5. /p ^h un ⁷ /	"แน่ะ, เขียว"	6. /nɔ? ⁴ /	"นะ"
7. /ka ⁶ -da:j ² /	"ดี"	8. /mɛ? ⁴ /	"ดี"
9. /sa ⁴ -t i ⁸ /	"นะฮึ"	10. /na ⁸ /	"นะ, น้ำ"
11. /bo: ⁸ /	"เรือ"	12. /t i: ³ -k ^h i: ⁸ /	"มั้ง"
13. /t i: ⁸ /	"มั้ง"	14. /cɔ:j ⁷ /	"นะสิ"
15. /sam ⁷ /	"นะสิ"	16. /la:j ¹ /	"ดี"
17. /t i? ⁶ /	"หรือ"	18. /paj ⁴ /	"หรือยัง"
19. /mɛ? ⁴ /	"ฮึ"	20. /sa? ⁴ /	"เถอะ"
21. /lo:t ⁷ /	"เลย, เอะ"	22. /sa ⁴ -t i ⁸ /	"ชะสิ"
23. /nɔ? ⁴ /	"นะ"	24. /na: ⁶ /	"น้ำ"
25. /mɛ: ⁸ /	"ฮึ"	26. /kɔ? ⁶ /	"นะ"
27. /nɔ: ⁵ /	"หนอ"	28. /nɔ: ⁸ /	"เนาะ"
29. {la} /la? ⁶ / /la: ¹ /	"ละ"		
30. {lew} /lew ⁶ / /lɛ:w ¹ /	"นะสิ, นะฮึ"		
31. {de} /de? ⁵ / /de: ⁸ /	"ไง, ไง"		

32. {tua} /tuaʔ⁵/ /tua⁸/   "ตี"
33. {p^ha-na} /p^ha⁵naʔ⁵/ /p^ha⁵na⁸/   "ว่างั้น"
34. {dɔk} /dɔk⁶/ /dɔ:k¹/   "ทรอก, ร็อก"
35. {wəj} /wəj⁷/ /wə:j⁸/   "นี่นา, นี้น่า"
36. {bɔ} /bɔʔ⁶/ /bɔʔ⁴/   "ไหม, มัย"
37. {du} /duʔ⁵/ /du⁸/   "ดู"
38. {t^ha-mɛ} /t^ha⁶mɛʔ⁶/ /t^ha⁶mɛ⁸/   "ล, ลี"
39. {wa-de} /wa⁵-deʔ⁵/ /wa⁵-de⁸/   "นี่ะ, นี้น่า"
40. {nɛ} /nɛʔ⁴/ /nɛ⁴/   "หน่อย"
41. {t^hɔ} /t^hɔʔ⁶/ /t^hɔ¹/   "เถอะ, เลย, เทอะ, เลี้ย"
42. {hɨ} /hɨʔ⁶/ /hɨ⁴/   "นะ"
43. {t^hɛ} /t^hɛ⁶/ /t^hɛ⁸/   "นะ"

2. คำลงท้ายที่แสดงสถานภาพ ได้แก่คำลงท้ายที่ใช้แสดงสถานภาพของผู้พูด และ

ผู้ฟัง มี 3 คำ คือ

1. /k^hap⁵/   "ครับ"
2. /k^haʔ⁶/   "คะ, ค่ะ"
3. /waʔ⁵/   "วะ"